

bp:24 - bamakò (mali)
telefòn : 22104 — ccp : 0155
dòròmè 4

kibarudilalaw kuntigi : amadu ganyi kantè

kibaru

a bè bò kalo o kalo, faso ka kibarudiso ka yamaruya kònò

san 1979 marisi kalo ye "udpm" sigili ye

an faso tè jamana lankolon ye

malidenw ka forobatònba

UDPM

arime
ani komite
ka hukumu
kònò

san tan ani kô in kónô, k'a ta 1968 la, k'a bila 1979 la, arime ani komite ye ko caman kè nyuman sira kan. bawo, fanga kôrô binnen kô, olu y'u kan di ja manadenw bèe ma, k'u bèna lafiya lase mógów ma, sórô ani bèn ani hèrè kónô.

arime ani komite ka hukumu kónó, malidenw sera ka fara nyögón kan, k'u bolo di nyögón ma paritiba kelen kónó ka jamana dila o kan kan.

malidenw bée ka hukumu kònò

"udpm" mana sigi sen kan sa, o tuma, maliden ma
bô maliden na ; sôrôdasi ma bô siwili la, cè ma bô
muso la.jamana kow bê latêmèn jamadenw bêe de ka hu-
kumu kônô, tónsigi yôrôw la.

o de kôsón a bë fô ko "udpm" ye malidenw ka foro batónba ye. mógo kelen si, walima kulu kelen si tè se tugun ka juru siri mógów kan na, k'u saman ka taa n'u ye, wajibi la, yôrô la, min t'u niidungô yôrô ye.

malidenw bëe ka hukumu kónò, jamana bë baara, k'a dila, ka hèrè don a kónò, ka lafiya don a kónò ani bèn ni kanu "udpm" suma de kórd ; bawo, jama bë yorò min na, mahina bë yen de ; barika bë jama de la, a tè mógò kelen na. foyi tè "jèkafò" ani "jèkakè"bò dinyè kónò.

nin kibaru kònòkow

nyè fòlò: malidenw ka foro
batónba "udpm" sigili bë
kè san 1979 marisi kalo la
nyè 2: balikukalan daminè
na gawo, burudamè kan na ;
tumutu,kòròbòrò kan na ani
nyörön, maraka kan na.

nyè 3 fo nyè 6: kibaru ka-nubagaw kuma yòró, ani jón-kolin kèlè.

nyè 7: samiya surunyana.su
ma-zangaso dugu sigi cogo

nyè 8 : kibaru ye san wo-lonwula sóró.

samiyè surunyana

sama sara suruku dingè da la,
suruku ma foyi sòrò fo kolo.

o kòrò filè nin ye :

ni sanji fòlò binna, ni cikèla min y'i sigi ko wuli tuma mase, o ni nimisa don suman ladon tuma fè.

suruku ma wuli joona, ko sama su bë ale de kòrò. a ma kòròtò. ale labèn tuma y'a sòrò, sama su ko banna, k'a to kolo ye.

cikèla bëe ka wuli kabini sanji fòlò bin tuma, ka foro baara bëe kè a tuma na.

umaru danbèlè
bunumashikòròso

kòori:

k'a ta zuwèn kalo tile fòlò la
fo zuluye kalo tile 15.

nyò :

k'a ta mè kalo tile 15 la,
fo zuluye kalo tile 15.

tiga :

k'a ta zuwèn kalo tile fòlò la
f'a tile 30.

kòori:

dannisiraw furancè : santimètèrè 80
dannidingèw furancè : santimètèrè 30

nyò :

dannisiraw furancè : santimètèrè 80
dannidingèw furancè : santimètèrè 60

tiga :

dannisiraw furancè : santimètèrè 60
dannidingèw furancè : santimètèrè 15

n'aw ye

nin danni waati ninw matarafa,

n'aw ye

kòròshiyènni daminè joona ,

a ka ca a la .

aw n'aw ka sègèn tònò ye.

ka bò sumazangaso

sumazangaso ye dugu ye, a sigilen
bè kinparana ni kòròn cè. a ni kin-
parana cè ye kilomètèrè segin ye.

kabini lawale la, sumazangaso tun
ye cè farin dugu ye, dugu barikama
tun don. dugu don, ni cè farinw ca-
man tèmènna a kònò.

o cè farin dòw filè :

- kafa goyita : cè farinba tun don,
ni o ka sebagaya tun bè kinparana
mara bëe kan faden kèle waa tiw
la, k'a sòrò, tubabu ma na fòlò.

- pagolo goyita : o fana ye. cè fa-
rinba dò ye, ni ale y'a ni n'a sogo
bèe di bò kèle la, walasa farafin ka
kè a yèrè marabaga ye. a y'an ma-
rabaga kòròw kèle a nyè bëe ma,
n'o ye tubabu ye.

sumazangaso, danbe dugu tun don,
fo ka taa bila bi la. kabini yèrèta
don, fèn wèrè ma fò an ye fo cèsiri
ni kelenya, ani baara. an fana bë
o cèsiri de la. kalan ko fòra an ye,
ko o de bë sòrò yiriwa, an ye o sa-
bati. an ka foli bë kalankè kuntigiw
ye. an ka foli bë sènèkè kuntigiw
ye. adama goyita

n'i ye min nyèsigi bi, a b'o tònò bò sini.

an balima cikèlaw, aw bëe lajèlen déli la k'a mèn ko
tinyè kelen fò ko tan ka fisà kuma suguya tan fòli ye.
o tuma, an b'aw ladònniya ko danni waati sera. a' ye
wull'a diya la. bawo, ko bëe n'a tuma don dinyè kònò.
a bë fò an nyè na don o don ko ni sanu y'a don tuma
tèmèn, a bë kè sula ye an bolo.

kibaru kanubagaw kuma yòrò

nin kalo lètèrè

nyininkali

mali sènèfènw bè labò ka taa jamana jumènw ni jumènw kónò ? in'a fò : malo, tiga, nyò, kóori ani dafu.

makan tarawele, animatòri,
ka bò kafilebugu, kula
kafo la, kulukòrò mara la

jaabi

faso jiginèba, n'o ye "opam" ye, o kuntigiba, n'o ye komandan kókè danbèlè ye, o ye min sòró k'a fò mali sènèfènw labòli kan o filè nin ye :

- san 1976-77 kónò :

nyò tóni 3038 labòra ka taa nizèri . kabakisè tóni 2373, padi tóni 10448, ani malokisè tóni 500 labòra ka taa kòdiwari.

malokisè tóni 3696 ani padi tóni 1208 labòra ka taa hòtiwalita. padi tóni 1039 labòra ka taa togo.

o tèmènnèn kò "opam" kuntigiba ko, ko daba - sènèfènw bòlen yen, ko u ka baara nyèsinnen bè nakò - sènèfènw fana de ma ; o de kama :

- san 1977-1978 kónò :

"opam" ye mangoro tóni caman labò ka taa farajè jamananw kónò :

tóni 68 taara alimanyi jamana kónò, tóni 391 taara faransi jamana kónò, tóni 37 taara angilètèri jamana kónò ; tóni 7 taara itali jamana kónò.

o tèmènnèn kò, san 1978 la, "opam" ye puławòròn tóni 527 ani shò tóni 7 labò ka taa jamana wèrèw kónò. nka, "opam" fana bè baarakè minènw ani furaw lanaa ka bò jamana wèrèw kónò, kana anw fè yan mali kónò.-

kibaru
bp.24 bamako
(mali)

an ka yèlè dòoni

nin ye cè keleyabagatò dò ye. cè ko a muso ye k'a bè kamalen tigè. muso ko cè ye nkalon da a la.

don dò kèra, cè ko a muso ma ko ale bè taama bi. o y'a sòrò, cè bolonkòni kun tigèlen don. cè y'a ka minènw siri, ka taa.

okèlen, muso bolila, ka taa a fò a ka kamalen ye ko ale cè bè taa dugu la bi. kamalen fana ko : - n'bè taa i sòrò yen.

muso cè y'i minimini, ka taa i da dugu kònò gèlèba kan yen. kamalen fana bè gèlè la yen. u fila si tè nyögòn dòn.

muso ye cè ka dononkòròba minè, k'o faga, k'o tobi, ka taa kamalen wele, k'o ka na dumuni kè. kamalen taatò ye muso cè wele, ko u ka taa dumuni kè nyögòn fè.

muso ye shè sogo ta, ka n'a sigi dibi la. kamalen ko a sungurun ma, a ka ji di, a k'a tègè ko, u ka dumuni kè. u ye dumuni kè ka ban, kamalen ye shè woro kelen ani kamani di a ka dunankè ma. u tilalen dumuni na, kamalen ko muso k'a tègè ko. a ko :

- fatumata, i tilala ne tègè koli la, i ka dunankè tègè ko.

o tuma na, a tora o la, fo a y'a ye ko dunankè bolonkòni kun tigèlen don. muso sòmina ko nin ye ale cè bolo ye. muso ye bo ci. a nya-mògòkè ko :

- i malobali dè.

muso ko kamalen ma ko ale cè de don. kamalen fana ko a y'a bokè ko kè a boci ko ye.

kamalen y'a lajè, ko a bè boli. muso cè ko :

- kana boli. n'b'a fè ka tinyè nyini, k'o dòn. sidiki kònè kòngòla

nin kèra kamalennin dò ye ko nci. a tun bè nkalon tigè kojugu, fo k'a tògò kè nkalonnci ye. miselinin dò tun bè nkalonnci bolo. don dò la, a bòra ka taa yaala. a ye julakè dò natò ye, o bè sò bala. a nana se nkalonnci ma, a ko :

- julakè, i tè n'ta i ka so la ?

 julakè ye nkalonnci yèlèn a ka so kò fè. u selen dugu kò fè, a y'a ka miselinin sòori so kusi cèma. u donnen dugu kònò, nkalonnci ye kulo ci ko :

- waayi, waayi, a' m'a ye, cè bèna n'ka so minè n'nà.

 dugu mògò girinna ka na, ko - a kèra cogo di ?

cè ko :

- n'natò ye cè nin ye sira fè. a ko n'k'a yèlèn so kan. n'y'a sigi so kò fè. an selen yan, ale k'a ta ye so ye.

 nkalonnci k'o tè tinyè ye. sòsòli ganna, k'a gan. dugu ko :

- bée k'i ka so taamashyèn fò. julakè ko :

- ne ka so ye dafe jè ye.

nkalonnci ko :

- ne yèrè ta ye dafe jè ye, miseli b'a kusi cèma.

 u ye so kusi lajè, ka taa miseli sòrò yen. bée ko :

- nkalonnci ta ye so ye.

nkalonnci taara ni so ye a ka so.

 sanu dò tun bè nkalonnci ba fè. a y'o minè, ka t'o sòori a ka so lasiri la, ka tila, k'o bò, ka t'o jira dugu masá la, k'ale ka so yé bo kë, sanu bòra o la. dugu masa ko :

- o tè tinyè ye.

nkalonnci ko :

- ni aw ma da a la, wula fè a' ka taa, a b'a kè aw yèrè nyè na.

 o wula selen, dugu masa n'a ka jama taara nkalonnci ka so. olu bè se tuma min na, o y'a sòrò nkalonnci ye sanu don so lasiri la tugun. u y'u sigi. waati selen, so nana bo kë, sanu bòra ka bin. nkalonnci y'o ta, k'o jira jama la. bée ko :

- tinyè don, tinyè don.

o kèlen, dugu masa ko :

nkalonnci

- n'y'i ka so san fèn bée kèmè kèmè.

 u ye feere kè. dugu masa taara ni so ye a ka so, ka taa bòlò turu, ka so siri o la. o kò fè, a ye kènèba dò koori ni kogo ye. so mana bo min kè, u b'o cè, ka taa o ton yen. o yòrò falen, dugu masa ko mògò si kang'taa yòrò la musow la, ko sini a ka so bo bè ko.

 dugu jèlen, muso bée bòra ka na. u tilenna k'a ko. tile gannen, masakè ye mògò ci ka t'a lajè, ni sanu caman bòra. o tigi seginna ka na ko fosi ma bò. u ye so bo in ko, k'a ban, fosi ma sòrò a la. masakè ko : - a' ye taa nkalonnci nò fè, ka na. n'b'a faga bi.

 ciden taara ko masakè ko nkalonnci ka na.

 san'a ka taa, a y'a ka shè dò minè k'o faga, k'o ncòki bò, ka joli kè k'o fa. a y'a siri a ba kan kòrò, k'a fò o ye ko :

- n'an taara masakè ka so, n'u ye mankan ci, i k'i pèrèn n'kun na ka n'kòròfò. ne b'i minè, k'i bin, ka muru bila shè ncòki in na. i b'i sèrèkè sèrèkè. u b'a fò k'i sara. o tuma na, u bè nyinè kòròlen kò.

 nkalonnci y'a ka misi ku ta a bolo, u taara. u selen, masakè ko nkalonnci bée faga bi, barisa a ye ale ka nafolo tinyè. nkalonnci ba ko :

- a' y'a faga. cènèn tè mògò ye. a bè ka bée sègèn.

 a y'o bò a' da, nkalonnci y'a bin, ka muru kè ka shè ncòki fara, a ba ye i sèrèkè sèrèkè. masakè fora ka wuli ko :

- nkalonnci ye a ba faga, an ka o nyènabò fòlò.

nkalonnci ko :

- o man gèlèn. a'ye na ni filen kura ni ji kura ye.

 u taara filen kura ta, ka taa ji bò kòlòn na, k'a kè o kònò, ka na o sigi. nkalonnci ye a ka misi ku ta, k'o su ji la, k'o seri a ba dalen kan, ka segin ka kè ten sinyè fila. a saban, nkalonnci ba wulila k'i sigi. masakè ko :

- n'y'i ka ku san fèn bée kèmè kèmè.

nkalonnci n'a ba seginna, ka taa ka so.

 don dò la, ka masakè n'a ka jama to baro la, a ka baramusò nana kuma dò fò a ye, a dimina, ka sin k'a muso minè k'o bin, ka muru bò, k'o kan tigè. jama wulila ko :

- masakè y'a muso faga, masakè y'a muso faga.

masakè ko :

- o man gèlèn. a' ye na ni filen kura ni ji kura ye.

 u nana n'olu ye. masakè ye ku su jila, k'o seri a muso kan sinyè saba. o ma wuli. fo ka taa su dalen nyigin, o ma wuli. masakè ko :

- a' ye taa nkalonnci nò fè ka na. ala sònnna a ka lahara taa ma bi.

nkalonnci nana. masakè ko :

- a' ye taa wèrè la. ntura min ka bon ntura bée ye, a' k'o faga, k'o boso, ka na n'o wolo ye. an bè nkalonnci bil'a kònò, ka taa a fili baji la.

 u taara wèrè la, ka ntura belebeleba dò minè, k'o faga, k'o boso, ka na nkalonnci bila o wolo kònò, k'a da siri, k'a ta, k'u bè taa a fili baji la. cè fila taara ni nkalonnci ye. u surunyalen ba da la, sonsan dò y'olu nyèkòrò tigè. u ye nkalonnci bila, ka sonsan gèn. olu mènna n'u ma na.

 julakè dò bè na, sanu sira bara, a bololanègè n'a berenin b'o bolo. o bè se nkalonnci ma waati min, a kan bè wolo kònò :

- n'tè. ne tè kè mògò ka dugutigi ye. ayi, n'tè sòn diyagoya masakè ya la.

 julakè y'a nyininka :

- e de nin jònni don yen ?

a ko :

- ninw ko ne ka kè u ka masakè ye, k'u bè fèn bée kèmè kèmè di ne ma.

julakè ko :

- ne bè k'a ye.

nkalonnci ko :

- ò, i tè n'da foni, i ka bila n'nò na ?

 julakè ye nkalonnci da foni, a donna misi wolo kònò. o y'o da siri a da la. a ye cè ka sanuw ta, ka taa i dogo a ka so.

masakè ka jònw nana, ka julakè ta, k'u bè taa a fili bajì la. julakè ko :

- nkalonnci tè, ne juracè lo.

u ko :

- hali n'i ye maninkakan fò, an t'i to yen.

olu taara julakè fili bajì la.

nkalonnci ye dògòkun kè, a ma bò kènèma. don dò la, a ye sanu sira bara, a bololanègè n'a berenin ta, ka taa dugu masa kaso. olu nyè dara

nkalonnci (tò)

nkalonnci kan, u kabakoyara. masakè ko :

- nkalonnci, laharakaw ka kènè ? kòri tòorò tè yen ?

nkalonnci ko :

- laharakaw b'i fo. i fa n'i ba b'i fo. u ko i ka taa bò u ye, k'i nyè-

nafin b'u la. u ye sanu ninw di, ko ka olu sama i ma.

masakè ko :

- a' ye taa misi dò wolo bò ka na, n'yèrè bè taa bò laharra.

u ye misi dò minè, k'o faga, k'o wolo bò o la, ka na n'o ye. u ye dugu masa siri wolo kònò, ka taa a fili bajì la. masakè sara, nkalonnci sigira a nò la dugu kun na.

seku tunkara
kula

kuma kòròma

musokòròba dò kèra. a n'a denkè bè cikèbugu la. musokòròba banana. denkè terimuso tun bè duguba kònò, a y'a mèn ko musokòròba banana, a nana i nyè da musokòròba kan. a y'a sòrò, denkè de tun bè a ba ka fura tobi, ka a ba ka dumuni tobi. terimuso nana, o y'o bée kè denkè ta cogo.

don dò kèra, musokòròba faatura, o y'a sòrò, terimuso bè ka dumuni. di musokòròba ma. a da tugunna terimuso bolo ma.

yali denkè ka kan ka ba da fara wa ? yali a bè terimuso de boio tigè wa ? seriba dunbiya nafajikura

seri wòorò de bè dinyè kònò. seri saba, bée bè ala deli o minni la i ka so kònò. mògò si tè ala deli a tò saba la.

n'b'aw nyininka : seri saba jumèn ka nyi ? seri saba jumèn man nyi ? nanpe berete

jaabi

yaya kònè ka kuma dò bòra kibaru nimòrò 64 kònò ko : jònni bè se ka shè kelen dun san fila kònò ?

sanyèlèma su, i mana shè kelen faga, i bè dò dun a la o su fè. dugu mana jè, i bè a tò dun. o tuma na; shè kelen dunna san fila kònò.

madu konate, konu

laadilikan

mògò karia mògò janfa, waati dòw ka gèlèn.

aw y'a dòn, san dò kèra, kòngò ye mògòw minè. cè dò y'a fò a mu- so ye :

- kòmi denw ka ca an bolo, an ka tugu seri tobili la, janko nyò tònin ka waati kè.

u ye tile wòorò kè seri tobili la. don dò la, cè in dalen, muso in wu- lila, k'a ka minènw bée ta, ka boli, ko ale cè tè dò wèrè tobi seri kò. muso in sera a faso fitiri fè. a y'i sigi a ka so kò fè dòoni, k'a bè la- finyè bò. a tulo bè a ba kan na a dògòninw ma :

- gèlèya tè mògò kelen kan nyinan. a' y'a' nyè tugu k'a kunun. ni aw tilala, an na toroden kè ka aw kanw saalo.

muso in seginna. a cè ko a ma :

- e tun taara mini ?

a ko :

- ne taara nyò bu nyini. bawo, ne siranna nyinan gèlèya nyè.

mama tarawele
ginyan

nsana

n'ye fini tigè, ka fini nyuman ca- man tigè. n'ye fini nyuman kelen tigè, n'y'a don, bée siranna a nyè.

sibiri suntura
tukòtò

hakili

hakili de bè mògòninfinya taama. kulubalilaka cèkòròba dò n'a denkè wulila, k'u bè taama. fali kelen tun b'u bolo. u taatò, u sera dugu fòlò min ma, denkè tun bè fali kan. mògòw y'u ye, u ko :

- e, nin cènin bè yèlèn fali kan, k'a fakè bila taama la.

u bòra yen, u taara se dugu fila- nan ma, fakè tun yèlènna fali kan. mògòw ko :

- e, nin cèkòròba in de bè yèlèn fali kan, k'a denkè bila taama la.

u bòra yen fana, u mògò fila yè- lènna fali kan. u selen dugu sabanan ma, o mògòw fana ko :

- e, nin mògò fila in de bè yèlèn nin fali kan. u bëna fali faga koyi.

o tuma na sa, u y'a da julu minè, ka taama. u selen dugu naaninan ma, o mògòw fana ko :

- e, ninw ye nàlonman ye koyi. mò- gò si ma yèlèn fali kan, fo a bée bë taama.

o tuma na sa dun ? u b'a kè cogo di ?

burama fàngara
nyamanakafege

an bée
ka kibaru san
kalo o kalo

kabinè sisòkò ka maana:

jònkolonin kèlè

ò, musow nyè dàra pulòri kan tuma min na,
 u ma se u nyèji kòrò.
 musow tora, u bè nèmènèmènin kasi,
 denw tora, u bè nèmènèmènin kasi.
 a ko : aw dun bè kasi mun na ?
 è, u ko : an tè kasi fèn na.
 pulòri ko : silamakan dun ?
 musow tora, u bè nèmènèmènin kasi.
 a ko : aw bè kasi min na,
 a ko : n'y'a dòn.
 a ko : segu fôra ne kò yan,
 ne b'o dòn.
 ò, silamakan,
 a ye ne kòn dinyè na
 ni su kelen ye,
 a ye n'kòn laharà
 n'o su kelen fana ye,
 ni ye kalifa de ye,
 a tigi ye ala ye.
 n'a ma sòn ka na a nò fè jicona,
 n'i taara a d'a ma, ko a tè ban a la.
 pulòri ko ten,
 sini ale bè taa a di :
 segu nana,
 segu ma na,
 ne pulòri bè sa sini.

 ò, o dugujè,
 jitigi,
 a ye karafe baa fila wuli,
 ko u ka taa a lajè,
 ni silamakan ko kèra cogo min na,
 u ka na a nyèfò a ye.

 ale ma a yefege ye,
 ale dun y'a ka saraka d'a ma.
 silamakan ma kè k'a faga,
 walima n'a ye silamakan faga,
 u ka taa a lajè, ka n'a fò a ye.

 ò, olù so de nana,
 kabini pulòri nyè dàra
 segu sow kun kan,
 n'a nyè dàra
 u ka gòngòn kan,
 pulòri wulila.
 a ko : saya dugu jèra.
 ne tun y'o fò a' ye maasina,
 silamakan arido,
 a ye n'kòn dinyè kònò ni su kelen ye,

a ye n'kòn laharà n'o su kelen fana ye.
 an bè jè, ka baro kè bi su in na.
 pulòri ye kirikè d'a ka sokè la,
 a ye segu kèlèbolo kùnbèn.
 u ye nyògòn sòrò mugu ni nègè la.
 cètulon nyagamina,
 pulòri bè segu ta,
 segu bè pulòri ta.
 silamakan ni pulòri tun bè segu bila yòrò o yòrò,
 pulòri kelen tèmènna ni segu ye o kan,
 kabini u bè boli,
 fo ka taa boli ban.
 u nana, ka na se bajì de ma,
 u ko u bè u tunkuruma.
 pulòri b'u nò fè.
 u y'u kè ji kònò,
 pulòri y'a k'u nò fè.

 hali bi, ni san kulola,
 i bè fulaw kan mèn,
 ani bamanonw,
 ko pulòri ni sow bè taa.
 o kèlèbolo kelen taara segu ji la ten,
 mògò m'a dòn, u taara fan min.
 hali bi, u bè taa.
 o ko banna ten.

 ò, maasina seginna segu bolo,
 u bè disòngò bò, k'a di segu ma tugun,
 fo masakè wèrè de nana, ka na wuli,
 o masakè fana ni jitigi kèlèla tugun.

kabinè sisòkò

jan to yèrè la

ka bò sanankòrò bana furakè cogo

dògòtòròw tun ye wele bila anw
 ma, ko an ka bana furaw fò u ye.
 nin filè dò ye :
 bana min tògò ye "wolokòròda",
 kònòdimi dò don, a fura dò filè nin
 ye : baganin sabali min bè kungo
 fè, a dili ka bon, a kurulaman don,

i b'o tobi daga kònò, n'a mòna, i
 b'a jigin, n'a sumana dòoni, i bè
 bana yòrò wusu daga in na.
 n'i tilala, i b'a kuru kelen kelen
 ta, k'o kè ka dimi yòrò digi digi.
 baga in kuru saba de ka kan ka tobi.
 wara jara

samiyè surunyana

sama sara suruku dingè da la,
suruku ma foyi sòrò fo kolo.

o kòrò filè nin ye :

ni sanji fòlò binna, ni cikèla min y'i sigi ko wuli tuma ma se, o ni nimisa don suman ladon tuma fè.

suruku ma wuli joona, ko sama su bë ale de kòrò, a ma kòròtò, ale labèn tuma y'a sòrò, sama su ko banna, k'a to kolo ye.

cikèla bëe ka wuli kabini sanji fòlò bin tuma, ka foro baara bëe kè umaru danbèlè bunumashikòròso

kòori:

k'a ta zuwèn kalo tile fòlò la
fo zuluye kalo tile 15.

nyò :

k'a ta mè kalo tile 15 la,
fo zuluye kalo tile 15.

tiga :

k'a ta zuwèn kalo tile fòlò la
f'a tile 30.

kòori:

dannisiraw furancè : santimètèrè 80
dannidingèw furancè : santimètèrè 30

nyò :

dannisiraw furancè : santimètèrè 80
dannidingèw furancè : santimètèrè 60

tiga :

dannisiraw furancè : santimètèrè 60
dannidingèw furancè : santimètèrè 15

n'aw ye

nin danni waati ninw matarafa,

n'aw ye

kòròshiyènni daminè joona,

a ka ca a la.

aw n'aw ka sègèn tònò ye.

n'i ye min nyèsigi bi,

i b'o tònò bò sini.

an balima cikèlaw, aw bëe lajèleñ dëliia k'a mèn ko tinyè kelen fò ko tan ka fisa kuma suguya tan fòli ye.
o tuma, an b'aw ladònniya ko danni waati sera, a' ye wùlf'a diya la, bawo, ko bëe n'a tuma don dinyè kònò.
a bë fò an nyè na don o don ko ni sanu y'a don tuma tèmèn, a bë kè sula ye an bolo.

ka bò sumazangaso

sumazangaso ye dugu ye, a sigilen bë kinparana ni kòròn cè, a ni kinparana cè ye kilomètèrè segin ye.

kabini lawale la, sumazangaso tun ye cè farin dugu ye, dugu barikama tun don, dugu don, ni cè farinw caman tèmènna a kònò.

o cè farin dòw filè :

- kafa goyita : cè farinba tun don, ni o ka sebagaya tun bë kinparana mara bëe kan faden kèlewaatiw la, k'a sòrò, tubabuw ma na fòlò.

- pagolo goyita : o fana ye cè farinba dò ye, ni ale y'a ni n'a sogo bëe di bò kèle la, walasa farafin ka kè a yèrè marabaga ye, a y'an marabaga kòròw kèle a nyè bëe ma, n'o ye fubabu ye.

sumazangaso, danbe dugu tun don, fo ka taa bila bi la, kabini yèrèta don, fèn wèrè ma fò an ye fo cèsiri ni kelenya, ani baara, an fana bëe o cèsiri de la, kalan ko fòra an ye, ko o de bë sòrò yiriwa, an ye o sabati, an ka foli bë kalankè kuntigw ye, an ka foli bë sènèkè kuntigw ye.

adama goyita

marisi kalo san 1972.marisi kalo san 1979

kibaru ye san wolonwula sòrò

kibaru kalangaw, kibaru kanubagaw, cè ani muso, an b'aw fo, k'aw konyumandòn an ka yèrènyèbaara la. kibaru manku tu ye kòw tigè, ka bay tigè, ka kulu janw yèlèn, ka folonbaw kunnata. o ye ala ni aw maliden nyumanw barika ye, o ye an ka jamana nyèmògòw ka cèsiri ye.

nka, n'balimaw, an k'a dòn ko san bè na k'a kò to ngomi ye. ni jamana wèrèw bè kibaru makaama fò, ni u b'a nyini sanga ni waati bée la ka kibaru sòrò, n'u bè wuli ka na kibaru filè a sun kòrò, o ye tògò ye, min ka girin, ni nyaamè kelen tè se a kòrò. o de kòsòn, an ka kan ka dò fara cèsiri kan, walasa an ka kibaru kana kè tògòfèbila ye, walasa nyè min ye sama ye kunun, ka wula kari, o kana fiyen nimisa kòlòn kònò.

n'balimaw, nyèmògò ani nyèntan, kuntigi ani kunntan, sekola ani dèsekola, an k'an bolo filaw duuru kibaru kòrò, ka a sankòròta, k'a bò sigasiga tota kònò, k'a yòrò janya yèrèdònbaliw ni yèrènyèbaliw la, n'o kèra, don dò bè na, soso bè sama ta, ka yèlèn n'a ye finyè ju san fè, k'a dun, k'a ban pewu.

ka bò genubantan

èe, kibaru,
ka mògò dege i kuma cogo la,
kibaru,
ka mògò dege filèli cogo la,
èe, alà,
ka mògò dege i ka dinyèlatigè cogo
la,
ka tila, ka anw fara nyògòn kan,
ka an faso jira i nyògon na.

kibaru ko : jateminè dama tè ja-
tekeli dòròn ye. a b'i ka wale kétaw
jateminèli diya.

kibaru ko : an ka an faw fo sògò-
ma da fè, ka an baw fo sògòma daw
fè. ni an tilala olù la, an ka an ka
baara kétaw jate, ka taa sòrò fanfè.
ni sòrò kèra, an ka don faso ka mii-
rina sira fè. an ko o de ma ko bée
ka dò kè faso jòli la. o de tògò ko
jateminè.

i ye jate minè, a sòrò kèra, o ma
don da nyuman fè. an k'o ma jate-
minè fu ani sòrò lankolon faso kònò.
kibaru kan tè o ma.

kibaru ko : mali cè, an'a muso,
denmisèn ani mògòkòròba, an bée
ka jate minè; ka taa faso yiriwali
ma. . .

o la, tògò bòra tògò la, jamu bòra
jumu la. nka, farafinya kòni ma bò
farafinya la mali kònò ani farafin
jamana tòw la.

kibaru

an bée ka jè farafinkan bòra. fa-
rajè ye nògò min bò u ka kanw na,
an ka fara nyògòn kan, an k'o nyò-
gòn kè n'an ka kan ye, n'o ye ki-
baru ye. farajèw ye kunkòròta sèbèn
di mali ma, k'a da an ka kan bòli
kan. ni mògò min ye ji kè i kò la,
i k'a dèmè ka i kò ko. a bè nògò
bòli teliya i kò la.

saganti sisòkò

ka bò zansoní

tògòjan ni mògòjanlankolon, n'u
jèra ka sé ba da la, jòn bè ba tigè
jòn nyè ?

tògòjan bè ba tigè mògòjanlanko-
lon nyè. bawo, tògòjan bè ba tigè
kurun ta. ni mògòjanlankolon in se-
ra ba dà la, n'a ma kurun sòrò yen,
a jòlen bè to yen.

kibaru, i ye tògò jan sòrò,
i ye dawula sòrò,
i ye sanga sòrò,
i ye kunkòròta sòrò.

kibaru,
i tògò ye banin tigè kurun ta,
ka baba tigè kurun ta.

kibaru, dòw bè i tògò mèn,
u t'i dòn.

dòw bè i tògò dòn,
u t'i kewalew dòn.
i tè yòrò dò la,
nka, i tògò bè yen.

kibaru

ala kòsòn, kibaru,
nin t'i nyè na kuma ye,
dinyè bée nisòndiyalen bè n'i tògò
ye.

o la, mògòkòròba min, n'a si ye
san kémè bò, ni denmisèn min, n'a
ye kitabu kémè kalan, ani denmisèn
min fana ye jamana kémè yaala, olu
ye barokè nyògònma ye.

o bè, i n'a fò, an kalangaw ni
balikukalan ani kibaru. an kalangaw
ye san kémè bò kalangaw ni
balikukalan ye kitabu kémè ka-
lan, kibaru fana ye jamana kémè
yaala. olu fana tè barokè nyògònma
ye wa ? daramani danbèlè